

УДК 621.3.088

ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ МОЛЕКУЛ ФУЛЕРЕНІВ ПРИ ВИМІРЮВАННІ ГЕОМЕТРИЧНИХ ПАРАМЕТРІВ БІООБ'ЄКТІВ

Петій І. М.

Науковий керівник к.т.н. Бородай І. І.
ХНТУСГ ім. Петра Василенка, м. Харків, Україна

Постановка задачі, аналіз останніх досліджень та публікацій. Методи діагностики процесів, що враховують специфіку об'єктів нанометровій геометрії, є невід'ємною частиною нанотехнологій. У зв'язку з цим представляється вкрай важливим отримання інформації про нанорельєф і локальних фізико-хімічних властивостях наноб'єктів з точністю аж до атомного рівня. Одним з найбільш сучасних методів, що дозволяють виконувати подібні вимірювання, є скануюча зондова мікроскопія (СЗМ), яка включає, зокрема, скануючу тунельну мікроскопію і спектроскопію. Незважаючи на те, що методи СЗМ інтенсивно розвиваються в останні роки, багато можливості цих методів досі розкриті не повністю.

Мета досліджень. Аналіз можливості створення еталонних мір на основі поверхневих структур, за допомогою яких можливо здійснити калібровку широкого спектру приладів зондової мікроскопії

Основні матеріали досліджень. Упорядковані плівки фулеренів відносяться до поверхневих структур, що застосовуються в електронній мієроскопії. Кристалографічний порядок в плівці фулерена визначається балансом внутрішньомолекулярної взаємодії і взаємодії між фулереном і підложкою. Як правило, взаємодія між поверхнею напівпровідника і адсорбованою молекулою фулерену значно сильніше через високу концентрацію обірваних зв'язків поблизу поверхні і може мати значний вплив на морфологію тонких кристалічних плівок. У разі використання металевих підложок електронна взаємодія призводить до перемішування електронних станів підложки з нижчими незаповненими молекулярними орбіталями фулеренів і тим самим до зміни електронної структури моношару фулерена, а це, в свою чергу, призведе до впорядкування поверхневої структури.

Висновки. Такі структури мають високу впорядкованість і стабільністю геометричних параметрів і можуть бути використані для створення еталонних мір в діапазоні від сотні одиниць до десятих часток нанометра.